

הצריכה הפרטית

הצריכה הפרטית הריאלית עלתה ב־1960, לפי האומדן, ב־8 אחוזים. בהתחשב בגידול האוכלוסיה מגיעה עליית הצריכה לנפש ל־5 אחוזים בקירוב; שיעור זה נמוך משיעור הגידול לנפש בשנים 1958 ו־1959, שהיה כ־7 אחוזים, אך שווה לממוצע בשנים 1955 עד 1960. בכלל הצריכה הפרטית נכללת גם צריכת המוסדות שלא למטרת רווח, שבה חלה ב־1960 עלייה מתונה¹, בשיעור של 2 אחוזים בלבד. צריכת משקי הבית לבדם עלתה, איפוא, ב־9 אחוזים בקירוב.

ערך הצריכה במחירים שוטפים עלה ב־11 אחוזים וגידול ההוצאות הכספיות לצריכה נאמד ביותר מ־300 מיליון ל"י. מאחר שההכנסה הפנויה — כלומר ההכנסה בניכוי המסים הישירים — עלתה בסכום דומה לא חל, איפוא, כנראה, שינוי בשיעור ההוצאה לצריכה מתוך ההכנסה הפנויה. העלייה במחירי הצריכה, המתקבלת מתוך השוואת הצריכה במחירים שוטפים עם הצריכה במחירים קבועים, מגיעה ל־3 אחוזים, בקירוב.

השוואת אומדני הצריכה של כלל האוכלוסיה עם שני סקרי הוצאות המשפחה² לגבי אוכלוסית השכירים העירוניים בשנים 1956/57 ו־1959/60, מגלה מגמות חשובות דומות. האופייניות למשקים בעלי הכנסות גבוהות יחסית ועולות: גידול מהיר בצריכת מוצרים ושירותים המשקפת רמת חיים גבוהה, כמו מוצרים בני קיימא³, מחד ועלייה מתונה בצריכת מוצרים שמשקלם בצריכה גדול ברמות הכנסה נמוכות, כמו מזון, מאידך. בצריכת כמה מוצרים, הנצרכים בעיקר ברמות הכנסה נמוכות כגון מוצרי מזון דגניים, חלה אף ירידה מוחלטת.

1. הרקע לשינויים בצריכה

גם ב־1960 נמשך גידול היצע המוצרים והשירותים מהייצור המקומי ומהיבוא, אם כי בקצב איטי במקצת בהשוואה לשנים הקודמות; במיוחד חלה האטה בגידול בהיצע כמה מוצרים מחקלאות.

הליברליזציה ביבוא איפשרה הרחבה נוספת של יבוא מוצרי צריכה, בעיקר מוצרים בני קיימא, שיבואם עלה בכדי 60 אחוזים.

בעקבות המשך הגידול המהיר בהכנסה הובלטו ב־1960 ביתר שאת המגמות, שנתגלו בשנים האחרונות: גידול מהיר בצריכת מוצרים בני קיימא, שעלתה ב־11.5 אחוזים ובצריכת שירותים, שעלתה בשיעור דומה, וגידול מתון יותר בצריכת מזון — כ־9 אחוזים. לעומת זאת, פחתה על אף

¹ בעיקר בשל צמצום פעולותיהן של המפלגות לאחר הגידול הרב ב־1959, שהיתה שנת בחירות.

² ראה הירחון הסטטיסטי לישראל חלק ב', כלכלה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

³ הצריכה של מוצרים בני־קיימא מוגדרת בפרק זה כרכישה של משקי בית.

גידול האוכלוסיה הצריכה הכוללת של כמה מוצרים האופייניים לרמת הכנסה נמוכה יחסית, כגון נפט, שצריכתו ירדה ב־15 אחוזים וקרח, שצריכתו ירדה ב־2.5 אחוזים.

2. השינויים בענפי הצריכה העיקריים

א. מזון

שיעור הגידול בצריכת מזון היה גבוה במקצת משיעור הגידול הממוצע של כלל הצריכה, והיה מושפע במידה רבה מההיצע הרב של מוצרי הלול, בשר עוף וביצים. מאידך, חלה ירידה בצריכת מוצרי מזון תעשייתיים ומוצרי מזון מיבוא. חלק מהיבוא הוחלף על ידי ייצור מקלאי מקומי.

חלק מגידול הצריכה הרב במוצרים חקלאיים אחדים מוסבר על ידי ירידת מחירים מחלטת או יחסית שלהם, כגון בשר בקר טרי, בשר עוף וביצים. המגמה הכוללת בצריכת בשר מכל הסוגים היתה עלייה ב־10 אחוזים; ערך צריכת הבשר למיניו נאמד ב־180 מיליון ל"י ב־1960 לעומת 75 מיליון ב־1955.

עם הפסקת יבואם של שני מוצרי מזון חשובים — חמאה ובשר קפוא — חלה עלייה בצריכת מוצרים תחליפיים מייצור מקומי.

בצריכת סוכר ואורז, שהיו מוצרים מוקצבים עד 1959, חלה באותה שנה עלייה תלולה עם ביטול הקיצוב. ב־1960 חלה ירידה. נראה שתנודות אלה מציינות שינוי בנוהגי החזקת מלאי של מוצרים אלה בידי הצרכנים.

לוח ד' 1

צריכת בשר* לפי הסוג, 1956 עד 1960

(טונות)

הסוג	1956	1957	1958	1959	1960
בשר בקר	3,220	3,730	4,270	8,210	10,290
בשר צאן	1,260	1,410	1,810	1,930	1,910
בשר קפוא	4,610	5,050	7,310	4,370	1,700
בשר עוף	18,720	17,810	27,800	31,270	35,460
בשר אחר	1,420	1,660	2,090	3,100	2,980
מדד צריכת הבשר	100	105	146	199	219
מדד הצריכה לנפש	100	99	133	176	189

* להוציא בשר מעובד.
ה מקור: חלשכת המרכזית לסטטיסטיקה.

ב־1960 נמשכה מגמת הירידה בצריכת מוצרי דגניים וקטניות, ומאידך, חלה עלייה מהירה בצריכת קפה, שוקולד ומשקאות קלים וחרifiים. זהו קו אופייני בהתפתחות הצריכה ברמות הכנסה עולות.

גידול הצריכה לנפש, לפי הסעיף*, 1957 עד 1960

המסקל **	אחוז העלייה או הירידה (-)			הסעיף
	מ-1959 ל-1960	מ-1958 ל-1959	מ-1957 ל-1958	
35.0				מזון
	6.0	6.0	11.0	הגידול בכמות
	8.5	6.5	12.5	הגידול בערך במחירים שוטפים
				מחלקאות
	11.0	8.5	13.5	הגידול בכמות
	13.0	5.0	12.5	הגידול בערך במחירים שוטפים
				מתעשייה ומיבוא
	-3.0	2.5	7.5	הגידול בכמות
	0.5	8.0	12.5	הגידול בערך במחירים שוטפים
2.0				סיגריות ומוצרי טבק
	5.5	-3.5	-5.0	הגידול בכמות
	13.5	4.5	5.5	הגידול בערך במחירים שוטפים
8.0				טקסטיל
	4.5	14.0	2.5	הגידול בכמות
	4.5	6.0	6.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
2.0				הנעלה ועור
	2.0	5.0	2.0	הגידול בכמות
	3.5	11.0	5.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
6.5				מוצרים בני-קיימא
	9.0	7.0	8.5	הגידול בכמות
	13.0	15.0	11.5	הגידול בערך במחירים שוטפים
2.5				דלק
	5.0	8.0	15.5	הגידול בכמות
	3.5	9.0	18.0	הגידול בערך במחירים שוטפים

* תוצרת מקלאית כוללת פירות וירקות, חלב ומוצרים, בשר טרי, בשר עוף, ביצים ודגים.
מוצרים בני קיימא כוללים: ריהוט, מקררים חשמליים, כלי רכב, מכשירי נז, מקלטי רדיו, מכונות כביסה, מכונות תפירה וכלי בית חשמליים, כנון: סופני אבק ואחרים.
הנסיעות כוללות נסיעות בקואופרטיבים לתחבורה, ברכבת, במוניות וב"ארקיע".
שירותים שונים כוללים בתי מלון, מסעדות מכבסות, שירותי בריאות, חינוך ואחרים.

גידול הצריכה לנפש, לפי הסעיף*, 1957 עד 1960 (המשך)

המשקל **	אחוז העלייה או הירידה (-)			הסעיף
	מ-1959 ל-1960	מ-1958 ל-1959	מ-1957 ל-1958	
1.5				בידור
	2.5	9.5	7.3	הגידול בכמות
	5.5	11.0	14.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
3.5				נסיעות
	5.0	5.0	8.0	הגידול בכמות
	14.5	5.0	10.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
				מוסדות שלא
10.0				למטרת רווח
	-0.5	10.0	7.0	הגידול בכמות
	5.5	15.0	12.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
11.0				שירותי דיור
	3.5	6.0	1.5	הגידול בכמות
	7.5	11.0	12.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
12.0				שירותים שונים
	8.5	7.0	5.0	הגידול בכמות
	13.0	12.0	11.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
6.0				מוצרים שונים
	5.5	11.0	3.0	הגידול בכמות
	6.5	10.5	7.0	הגידול בערך במחירים שוטפים
100.0				סך הכל
	5.0	7.0	7.0	הגידול בכמות
	8.0	9.0	11.0	הגידול בערך במחירים שוטפים

** משקלו של כל סעיף נקבע לפי אחוז ההוצאה בו מסך כל ההוצאה ב-1959. לגבי 1959 ו-1958 נערך השקלול לא לפי המשקלים המובאים בטור זה, אלא, לפי ההוצאה בכל סעיף מסך כל ההוצאה ב-1958.
ח מ ק ו ר : לגבי 1960 — הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ; לגבי 1958 ו-1959 — הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובנק ישראל.

ב. סיגריות ומוצרי טבק

הצריכה הריאלית בסעיף זה עלתה ב־8.5 אחוזים. בשנת 1960 ניכר המעבר לעישון סיגריות יקרות יותר, לעומת מגמה הפוכה בשנת 1959 כתוצאה ממדיניות המחירים. כזכור, העלו היצרנים בפברואר 1960 את המחירים בעקבות השינויים בבלו על סוגי הסיגריות הבינוניות והזולות, ולא שינו את מחירי הסיגריות היקרות. היה בכך, משום, ירידת מחירים יחסית של הסיגריות היקרות. לפני כן היתה ההתפתחות הפוכה. שכן הממשלה ריכזה את עיקר היטליה בסיגריות היקרות, ואף הוזילה את הסיגריות הזולות (ראה לוח ד'־3).

לוח ד'־3

השינוי בצריכת הסיגריות, במחירים קבועים, לפי הסוג, 1957 עד 1960

אחוז העלייה או הירידה (—)			הסוג
מ'1959 ל'1960**	מ'1958* ל'1959	מ'1957* ל'1958	
41.0	-23.5	-29.0	יקר
9.5	-11.5	-0.5	בינוני
-2.3	76.4	35.5	זול

* באוגוסט 1958 הועלה שיעור הבלו על הסיגריות היקרות וירר השיעור על הסיגריות הזולות.

** בפברואר 1960 הועלה שיעור הבלו על הסיגריות הזולות והבינוניות כמידה פחותה מאשר על היקרות.

ה מקור : אגף המכס והבלו.

ג. טכסטיל והנעלה

בצריכת מוצרי הטכסטיל חלה עלייה ריאלית בשיעור של 7.5 אחוזים, הנמוכה במידת־מה מהעלייה הממוצעת בצריכה. שיעור גידול זה נמוך בהרבה משיעור הגידול ב־1959, שבה ירדו מחירי הטכסטיל במידה ניכרת. ההוצאות על מוצרי טכסטיל גדלו אף הן ב־7.5 אחוזים שכן ב־1960 שררה יציבות מחירים. מוצרי ההנעלה עלו בשיעור מתון של 4.5 אחוזים, כדי מחצית משיעור העלייה הממוצע בצריכת משקי הבית.

ד. מוצרים בני קיימא

בצריכת המוצרים בני קיימא חל גידול ניכר. הגידול הריאלי בצריכת מוצרים אלה הגיע ל־11.5 אחוזים. מרבית הגידול נבע מיבוא מוגבר של מוצרי צריכה אלה. נראה, כי חלה רוויה יחסית¹ במספר מוצרים, כמו מכשירי גז ומקררים חשמליים, לאחר שב־1960 היו ברשות 60 אחוזים מהמשפחות כירים ותנורי גז לבישול וברשות כמחצית מהן — מקררים חשמליים. לעומת זאת נמשכת המגמה שציינה את שנת 1959, של גידול ניכר במספר המוצרים החדשים שהופיעו בשוק, כגון סופגי אבק, מערבלי אוכל ומקלטי קול² וכדומה. בקניית המכוניות חל אצל משקי הבית גידול ריאלי ניכר, בשיעור של 50 אחוזים. מרבית הגידול נבע מיבוא מכוניות בהתאם למדיניות הליברליזציה ביבוא. חלקו של הייצור המקומי היה מועט בשל הירידה בייצור של מכוניות קטנות ב־1960.

¹ בעיקר באוכלוסיה הוותיקה. ראה להלן — ב. "סקרי בעלות על נכסי צריכה בני־קיימא".

² טייפוקורדרים.

לוח ד' 4

הרכישה של מוצרים בנייקיימא מיבוא, במחירים קבועים, 1958 עד 1960

המוצר	אחוז העלייה או הירידה (-)		הצריכה ב-1959 (מיליוני ל"י)
	מ-1959 ל-1960	מ-1958 ל-1959	
מכוניות	111	106	10.3
מקרים חשמליים	-22	-13	4.9
מכשירי רדיו			
טיפרקורדים ופטיפונים	37	40	7.6
מכוונות כביסה	-12	50	1.5
מכוונות תפירה	-25	35	0.8
קטנועים ואופניים	-38	33	1.3
סופגי אבק ומערבלי אוכל	24	101	1.0
פסנתרים	-13	109	0.5
סך הכל *	25	60	28

* מספרים מעוגלים.

ה מק ו ר : הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וכן ישראל.

ה. ד ל ק

בצריכת הדלק חל גידול רב בסוגי הדלק הקשורים בהכנסה עולה — חשמל וגז — וירידה מוחלטת — בצריכת אותם סוגי דלק, שאינם עולים עם עליית ההכנסה, או אלה שהחשמל והגז משמשים להם תחליפים טובים, כגון נפט וקרח.

צריכת הדלק גדלה, במחירים קבועים, בשיעור של 7.5 אחוזים. מחירי הדלק ירדו בשיעור של אחוז אחד, בערך, עקב הוזלת מחירי החשמל לכמה סוגי שימוש ביתי.

לוח ד' 5

השינוי הכמותי בצריכת הדלק, לפי הסוג, 1958 עד 1960

סוג הדלק	אחוז העלייה או הירידה (-)		משקל
	מ-1958 ל-1959	מ-1959 ל-1960	
חשמל	14.5	15.0	38.8
גז	19.0	20.0	22.1
נפט	5.0	-15.0	23.3
קרח	-11.0	-2.5	7.4
שאר סוגי הדלק *	7.5	10.0	8.4
סך כל צריכת הדלק	10.5	8.0	100.0

* כולל: כנז, מולר ומונט.

ה מק ו ר : תברת החשמל לארץ ישראל, אגף המכס והכלכלה והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

שיעור הגידול של צריכת חשמל של משקי בית היה כ־15 אחוזים, בדומה לשיעור הגידול ב־1959. נראה, כי שיעור גידול זה נובע בחלקו מירידת מחירים של 5 אחוזים ובחלקו מעלייה גוברת של שימוש בצידוד חשמלי. צריכת הגז גדלה בשיעור של 20 אחוזים. כן חלה עלייה ניכרת ביתר הסעיפים, כגון בניזין, סולר ומזוט. בצריכה ריאלית של הנפט חלה ירידה של 15 אחוזים. כן נמשכה הירידה בצריכת הקרח, זו השנה החמישית, בעקבות ריבוי מספר המקררים החשמליים שבידי משקי הבית.

ו. בידור

הצריכה הריאלית עלתה בשיעור של 5.5 אחוזים. נראה, כי שינוי זה אינו משקף את כל צריכת הבידור מאחר שאין הוא מודד את ההוצאה על תופעות אמנותיות מיבוא¹.

ז. נסיעות

בנסיעות חלה עלייה של 7.5 אחוזים, במחירים קבועים; שיעור זה נמוך במידת־מה מהשיעור הממוצע בשנים 1955 עד 1960. התפתחות זאת חלה למרות עליית מחירי הנסיעות, בשיעור של 10 אחוזים עם ביטול הסובסידיות לקואופרטיבים לתחבורה.

ח. שירותי דיור

הגידול הריאלי הגיע ל־6.5 אחוזים, והיה נמוך מזה של 1959, שעמד על 9 אחוזים, בערך; הסיבה לכך נעוצה בתוספת קטנה יחסית של שטח מגורים ב־1960.

ט. מוסדות שלא למטרת רווח

העלייה בצריכת המוסדות שלא למטרת רווח, במחירים קבועים הגיעה ל־2 אחוזים. שינוי מועט זה מוסבר על ידי צמצום הפעילות של המפלגות ב־1960 לאחר ההרחבה, שחלה ב־1959 לרגל הבחירות.

י. שירותים שונים

צריכת השירותים עלתה בשיעור ניכר של 11.5 אחוזים, למרות העלייה במחירי השירותים בשיעור של 4 אחוזים.

3. מגמות בצריכה לאור מקרים חלקיים במשק

א. סקרי הוצאות משפחה

מגמות כלליות דומות מצטיירות מתוך השוואת נתוני ההוצאה בסקרי הוצאות המשפחה 1956/57 ו־1959/60² והנתונים השוטפים המתייחסים לכל המשק באותה תקופה — על אף כל השוני בשיטות המדידה. עיקרן של מגמות אלה הן — עלייה מתונה בהוצאה לצריכת מזון, הנעלה והלבשה, יחסית לגידול בסך ההוצאה לצריכה, ועלייה מהירה יחסית בצריכת מוצרים בני קיימא — ריהוט וציוד לבית וכן בשירותים.

תופעות אלה אופייניות לארצות שבהן הכנסתם הריאלית הפנוייה של הצרכנים נמצאת

¹ מפאת חוסר נתונים משביעי רצון.

² ראה "הירחון הסטטיסטי לישראל" חלק ב', כלכלה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בעלייה מהירה. נראה, אפוא, כי מתוך השוואת הנתונים לגבי שכבות שונות ניתן להסיק מסקנות כלליות גם לגבי המשק כולו.

לוח ד' 6

העלייה בהוצאות הצריכה, לפי סקרי הוצאות משפחה * ולפי אומדנים לגבי כלל המשק, מ-1956/57 ל-1959/60

אחוז העלייה מ-1956/57 ל-1959/60 ** לפי אומדנים לגבי כלל המשק	אחוז העלייה מ-1956/57 ל-1959/60 לפי הסקרים	
26	25	מזון
38	53	דלק
62	***129	ריהוט וציוד לבית
21	23	הלבשה והנעלה
***36	77	שירותים
25	30	יתר המוצרים
****30	****43	סך הכל

* סקרי הוצאות משפחה מתייחסים לשכירים עירוניים בלבד.
** חושב הציון בין העלייה השנתית הממוצעת בשתי השנים כדי לקבל אומדן לרצמבר, שיקביל לאומדן הציון הסקרים.
*** אומדן זה נראה נכון מדי ונזכר בחלקו משוני בשיטות סטטיסטיות בשני הסקרים.
**** אומדן זה נמוך מדי במדידה השוטפת.
***** להוציא דיור.
***** לא נכללו דיור וצריכת המוסדות שלא למטרת רווח, כדי להעמיד את ההשוואה על אותו בסיס.
הערות: כהתחשב בתיקונים לעיף ובהתחשב בשוני שיטות המחקר ניתן לומר רק כי המנמות הכלליות כהתנהגות צרכנים כתנאים שף הנכנסה עולה מצויות בשתי שיטות המדידה.
המקור: השכבה המרכזית לסטטיסטיקה.

בחינת גידול הוצאות הצריכה לפי מוצא המשפחות ולפי הוותק שלהן בארץ מגלה כי התפתחות זו של גידול איטי יחסית בצריכת המזון וגידול מהיר בצריכת מוצרים בני קיימא ושירותים היא אופיינית לכל השכבות.

הניתוח לפי הוותק בארץ מצביע על כך, שהעלייה בצריכה של האוכלוסיה הוותיקה מהירה כמעט בשני שלישים לעומת זו של העולים החדשים¹. קבוצת יוצאי אירופה ואמריקה, שרבים בה הוותיקים הגדילה את רמת צריכתה בקצב מהיר יותר מקבוצת יוצאי אסיה-אפריקה, שרבים בה העולים החדשים.

¹ מהלוח שלהלן נראה גם, כי יוצאי אסיה ואפריקה, הן בין הוותיקים והן בין החדשים, העלו את רמת הצריכה שלהם, כל אחד בשכבת הוותק שלו, במידה רבה יותר מיוצאי אירופה-אמריקה. אולם מסקנה זו טעונה חיזוק גם ממקורות אחרים, כטרם אפשר יהיה לראותה בגדר ודאי.

לוח ד'7

גידול הצריכה לנפש בסעיפים נבחרים*, לפי יבשת הלידה והוותק בארץ,
מ'57/1956 ל-1959/60

(אחוזים)

הסעיף	ילידי אסיה ואפריקה		ילידי אירופה ואמריקה		ילידי ישראל
	ותיקים	חדשים	ותיקים	חדשים	
1. מזון	37	28	32	23	30
2. ריהוט וציוד לבית	167	174	136	169	126
3. שירותים	139	64	115	60	91
4. סך הכל	69	44	65	40	46
5. מזון ⁽¹⁾ / ₍₄₎	0.54	0.64	0.49	0.58	0.65
6. ריהוט וציוד לבית ⁽²⁾ / ₍₄₎	2.42	3.95	2.09	4.23	2.74
7. שירותים ⁽⁸⁾ / ₍₄₎	2.01	1.45	1.77	1.50	1.98

* לפי סקרי הוצאות המשפחה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנים 1956/57 ו-1959/60.

לוח ד'8

אחוז הגידול בהוצאה לנפש*, לפי יבשת הלידה והוותק, מ'57/1956 ל-1959/60

הוותק	ילידי אסיה ואפריקה	המשקל	ילידי אירופה ואמריקה	המשקל	סך הכל**	המשקל	ילידי ישראל***	סך הכל**
ותיקים	69	26	64	56	65	44		
חדשים	43	74	39	44	41	56		
סך הכל**	50	100	53	100	52	100	48	52

* מתוך סקרי הוצאות משפחה שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנים 1956/57 ו-1959/60.

** משוקלל לפי מספר הנפשות.

*** משקל הנפשות במשפחות שבהן ראש המשפחה הוא יליד ישראל, בתוך כלל האוכלוסיה הוא 0. משקל המשפחות, שבהן ראש המשפחה הוא יליד חוץ לארץ, הוא 0.91.

ה מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ב. סקרי בעלות על נכסי צריכה בני קיימא

מתוך השוואת מספר סקרים המייצגים את האוכלוסיה כולה והמתייחסים לבעלות על נכסי צריכה בני קיימא יסודיים — מקררים חשמליים, מתקני גז, מכונות כביסה ומכשירי רדיו — בולטות התופעות הבאות: שיעורי הבעלות על נכסים בני קיימא נמצאים בעליה מתמדת ומהירה; וממוצע הבעלות בקרב השכירים והעצמאיים דומה למדי; אם כי יש סימנים כי בנכסים אלה הגידול מהיר יותר אצל השכירים.

יותר מ-80 אחוזים מהמשפחות הוותיקות בין יוצאי אירופה ואמריקה כבר יש ברשותן מוצרים כגון מקררים חשמליים, מכשירי גז ורדיו. שכבה זו מתקרבת איפוא למצב של רוויה בתחום זה, ונראה כי בה גדלה בקצב מהיר רכישת מוצרים אחרים, כגון מכונות. בשכבות האחרות נמוך יותר אחוז המחזיקים במוצרים אלה ורכישתם גדלה בקצב מהיר למדי.

לוח ד' 9

הבעלות על מוצרים בני-קיימא לפי המעמד בעבודה, 1958 עד 1960

המספר על כל 10 משפחות								מעמד בעבודה
מקרר חשמלי		כיריים ותנורי גז לבישול		מכונת כביסה חשמלית		רדיו		
פברואר 1958	אוגוסט 1960	פברואר 1958	אוגוסט 1960	פברואר 1958	אוגוסט 1960	אוגוסט 1959	אוגוסט 1960	
3.2	4.7	3.4	6.3	0.9	1.7	7.9	8.2	1. שכירים
3.8	4.6	3.7	5.3	0.8	1.4	7.1	7.2	2. עצמאיים
3.4	4.7	3.5	5.9	0.9	1.6	7.6	7.9	3. סך הכל
4. היחס בין המספרים								
0.84	1.02	0.92	1.19	1.13	1.21	1.11	1.14	אצל שתי השכבות $\frac{(1)}{(2)}$

המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

¹ שנערכו עלידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במצורף לסקרי כוח האדם.